

“És imprescindible la veu de les Illes al Congrés”

Pere Sampol (Montuïri, 1951) és el cap de llista de la candidatura d'Unitat per les Illes al Congrés de Diputats, formada per PSM, UM, ERC i Entesa.

Què ofereix Unitat que la diferenciï de la resta de partits, especialment dels dos grans, PP i PSOE?

—Unitat ofereix, com és obvi i primer de tot, unitat dels nacionalistes, que no és pas poca cosa, perquè mai no s'havia aconseguit. La candidatura ofereix il·lusió, canvi, la promesa de fer sentir la nostra veu, de representar tot un poble, de començar a recuperar l'orgull de poble. Tot això, i molt més, és Unitat.

—L'eix principal de la vostra candidatura és la necessitat de reformar el finançament autonòmic?

—Sí, perquè si hi ha res que justifiqui de sobres la unió dels nacionalistes és el tracte injust que sempre han sofert les Balears en aquest aspecte. Els diputats elegits fins ara, a les llistes del PP i del PSOE, no han defensat els interessos dels ciutadans d'aquesta terra, sinó que els han atacats. Tan clar com això. Durant trenta anys hem estat els darrers en inversió estatal i els darrers en finançament autonòmic i rebuda de fons europeus. A més de ser discriminats fiscalment. Tot això implica unes conseqüències negatives que han de suportar els ciutadans de les illes Balears. Sobretot la gent més necessitada. I que repercuteixen negativament sobre el territori i sobre el medi. Per tant, la nostra campanya es basa en el greuge econòmic, sí, és ver, però, alerta, també s'omple amb un fort contingut social i amb un ple esperit ambiental.

—És possible la reforma del finançament tal com la reivindicau?

—És factible. No podrà ser, tanmateix, que a curt termini els qui han tingut privilegis deixin de tenir-ne. Per exemple, Navarra, Extremadura, Andalusia, Castella-Lleó, la Rioja... Algunes

d'aquestes comunitats, per cert, ja tenen una renda per càpita superior a la de les illes Balears. No és factible que aquestes comunitats renunciïn als seus privilegis a curt termini. Però sí que és factible que, a través d'un altre model, l'estat deixi de fer coses que ja no li pertocquen perquè són competències pròpies de les autonomies. Per exemple, un hospital a Astúries, polisportius a comunitats amb competències exclusives en esports, subvencions per a temporades d'òpera a les Canàries, etc.

—El sistema actual de finançament i sobretot d'inversions —fora del sistema de finançament— deixa un marge ampli de discrecionalitat a l'estat, i això fa que les comunitats amb menys pes polític, com les Balears, sempre en restin desfavorides.

—Cert. Un sistema de finançament just és aquell que es mou per criteris objectius. I aquests criteris s'han de basar en la transparència absoluta del

sistema. Per tant, és indispensable de saber les balances fiscals. I segon, s'ha d'establir un mecanisme de distribució de riquesa totalment transparent. En aquest sentit la proposta feta per Guillem López Casanovas em pareix la més assenyada de totes. El finançament ha de respondre a un repartiment per habitant, modulant-lo segons el cost de vida de cada comunitat i mesurant l'esforç fiscal de cada comunitat i les competències transferides. A aquest darrer punt, ningú no s'hi havia referit. Fins que Solbes em digué (al Senat) que les Illes rebem menys recursos via pressupostos perquè tenim competències com ara carreteres i trens que uns altres no tenen. Aleshores, la cosa justa seria que nosaltres rebéssim recursos per a poder exercir aquestes dues competències.

—Us sentiu laminat entre l'allau de propaganda del PSOE i la del PP, com una mena de víctima del bipartidisme?

—És evident que les campanyes són com més va més televisives i que hi ha un pacte tàcit entre PP i PSOE pel qual volen eliminar adversaris, a base d'animar la “tensió” —com diu Zapatero— entre ells dos i, per tant, el bipartidisme. I si les enquestes, com passa, van en el mateix sentit, doncs això motiva els electors respectius. Com deia Vicenç Villatoro en un article recent, a les campanyes s'han substituït els arguments per les consignes. Són campanyes cada vegada més pobres, a les quals PP i PSOE van a motivar els seus respectius intentant eixamplar el bipartidisme, perquè els interessa a tots dos, però és injust i empobridor.

—Cada vegada sembla que més que diputats es triï directament el president del govern, tot i que el sistema no és presidencialista, sinó parlamentari.

—És així, i és simptomàtic que a les Balears no vegem les cares dels caps de llista propis del PP i del PSOE. Únicament s'hi pengen els cartells amb les cares de Zapatero i Rajoy. Però la realitat és que els ciutadans triem diputats i els ciutadans de les Balears ho saben i actuaran en conseqüència. Tot i això, el fet cert és que el combat és molt desigual. Jo tinc la sensació de ser el david contra els dos goliats.

—Com valoreu els quatre anys de Zapatero?

—Han estat positius en alguns aspectes. Sobretot en el reconeixement dels drets d'algunes minories, o en algunes conquestes socials. I totalment decebedors quant al reconeixement de la plurinacionalitat de l'estat. En aquest sentit fins i tot han significat un retrocés.

—**Creieu que hi ha possibilitats reals de canviar l'estructura de l'estat?**

—Amb els pocs mesos d'experiència al Senat, la sensació que tinc és que és molt complicat. El patriotisme espanyol continua donant vots. Aleshores, l'única possibilitat és una estratègia conjunta dels partits nacionalistes i de tots aquells que tenen una visió d'estat diferent de la que tenen PP i PSOE. I s'hauria d'intentar evitar que els partits nacionalistes es moguessin

únicament per motius conjunturals i en defensa d'uns interessos tàctics; això afavoreix que es digui que els nacionalistes són merament mercantilistes. Els nacionalistes hauríem de proposar-nos de fer front comú amb visió estratègica per reformar l'estat. Si no hi ha aquesta unitat d'acció, perdrem la batalla.

—**Quines possibilitats creieu que teniu de sortir elegit?**

—N'hi ha. Perquè hi ha dues noves circumstàncies que mai no havien existit. La primera, més consciència popular que PP i PSOE han discriminat sempre les illes Balears. La segona, una experiència al Senat [es refereix a la seva] que, tot i ser molt breu, d'uns pocs mesos, ha demostrat quina pot ser la feina d'una veu independent dels dos grans. Aleshores, traslladar aquesta

feina del Senat al Congrés és allò que necessiten les illes Balears.

—**Quina fita us poseu, quant a vots?**

—És clara. Entre el 10% i l'11% que, amb qualsevol participació, és el que cal per a obtenir el diputat.

—**Votaríeu la investidura de Zapatero o de Rajoy?**

—Unitat no ha de donar un xec en blanc a ningú. Ara bé, és obvi que el gruix dels votants d'Unitat veuen amb més recel —si no hostilitat— el PP. Però això no vol dir, repetesc, que votem incondicionalment Zapatero. Si fos el cas, li exigiríem compromisos. Però, més enllà d'això, és imprescindible que les illes Balears facin sentir la seva veu al Congrés.

Miquel Payeras